

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiviilasjad>Kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine>Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata? Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Soome

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine tähendab kohustuse täitmist kohtu määratud viisil või vahetult täidetava täitedokumendi alusel. Enamasti on tegemist täitmisega võlgade sissenõudmiseks. Oluline täitemeede on ka väljatõstmine, st kohustus kolida välja hoonest või selle osast. Täitedokumendiga võib olla ka pandud kohustus anda teatav vara üle teisele poolele, kohustus midagi teha või millegi tegemise keeld. Lisaks võib täitmise esemeks olla kohtu määratud arest või muu kaitemeede. Soome riiklik täitevamet on justiitsministeeriumi allasutus, mis täidab iseseisvalt ja sõltumatult seaduses sätestatud täitmisülesandeid.

Täitmine lapsi käsitlevate õigusnormidega seotud asjades

Lapsi käsitlevate õigusnormidega seotud asjades tähendab täitmine kohtumääruste täitmist, näiteks lapse üleandmist. Täitedokument võib olla ka sotsiaalameti kinnitatud kokkulepe. Tasub märkida, et Soomes on suhtlusõigus lapse, mitte vanema õigus. Lapse isikuhooldusõigust ja/või suhtlusõigust käsitleva kohtuotsuse täitmise suhtes kohaldatakse lapse isikuhooldusõigust ja suhtlusõigust käsitlevate otsuste täitmise seadust (*laki lapsen huoltoja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta*; 619/1996). Seda seadust kohaldatakse ka ajutiste määruste täitmise suhtes. Täitmine toimub selle seaduse kohaselt ka juhul, kui välisriigis tehtud kohtuotsus või muu kohtulahend on Soomes täitmisele pööratav nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 kohaselt.

Kohtutäitur võib isikuhooldusõigust käsitleva määruse täita, kui selles asjas tehti otsus eelmise kolme kuu jooksul. Muudel asjaoludel tuleb taotleda kohtult täitekorraldust. Kohus võib täitmisavalduse tagasi lükata üksnes juhul, kui täitmine oleks lapse huvidega vastuolus. Isikuhooldusõigust käsitlevate kohtumääruste täitmise raames kohustab kohus teist poolt last sissenõudjale sunniraha ähvardusel üle andma. Teise võimalusena võidakse määrata lapse äratoomine teatavast kohast. Suhtlusõigust käsitlevate kohtumääruste täitmise raames kohustatakse teist poolt suhtlemist lubama ja võtma muid suhtlemise võimaldamiseks vajalikke konkreetseid meetmeid.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Soome riikliku täitevameti kontaktandmed on tema veebisaidil kättesaadavad [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

Soomes on kohtutäituri riigiametnikud. Sissenõudjad ei saa oma asja menetlevat täitevüksust ega kohtutäiturit valida: asjade menetlemise järjekord otsustatakse ametiülesande korras.

Soome riikliku täitevameti täitevülesandeid täidavad täitevüksused.

Riiklik põhitäitevüksus menetleb enamikku võlgade sissenõudmise asju elektrooniliselt ja seetõttu ei ole vaja võlgnikega isiklikult kohtuda.

Täitevameti viis piirkondlikku ulatusliku täitmise üksust vastutavad arestitud vara müügi ja muude keerukamate täitevülesannete eest oma piirkonnas.

Riiklik eritäitevüksus täidab aeganõudvaid täitevülesandeid, mis nõuavad palju uurimist. See üksus teeb tihedat koostööd teiste asutustega ning aitab võidelda varimajanduse ja finantskuritegude vastu.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitemenetlus algab, kui sissenõudja täitmist taotleb ja vajaduse korral täitedokumendi koopiat esitab. Sissenõudja ei pea eelnevalt täitmistasu maksma.

Lisateave taotlemise korra kohta on kättesaadav [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

Täitmisavalduse saab esitada elektrooniliselt, kasutades järgmist veebiteenust: <https://asiointi2.oikeus.fi/ulosotto/#/>

Täitmist saab taotleda ka traditsioonilise kirjaliku avalduse või elektroonilise sõnumiga.

Soome sissenõudjad:

soome keeles: <https://www.ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoaulosotosta/tietoavelyksille/ulosotonhakeminen.html>

rootsi keeles: https://www.ulosottolaitos.fi/sv/index/informationomutsokningen/informationtillborgenarers/utsokningsansokan_1.html

Välismaalastest sissenõudjate täitmisavalduse vorm (inglise keeles): <https://oikeus.fi/en/index/oikeuslaitos/forms/enforcement.html>

Välismaalt e-posti teel esitatavad avaldused: [ulosotto.uo\(at\)oikeus.fi](mailto:ulosotto.uo(at)oikeus.fi)

Turvalise e-kirja saatmise juhised (inglise keeles): <https://oikeus.fi/en/index/oikeuslaitos/submittingdocuments.html> />

Kohtutäituri kohustatud järgima kohtuotsuseid ja muid seaduses sätestatud täitedokumente ega saa nende sisu kontrollida. Täitemenetluse algatamiseks peab sissenõudjal olema seaduses sätestatud täitedokument, millega on võlgnikule pandud kohustus. Kohtutäituri kontrollivad, kas võlg ei ole pärast kohtuotsuse tegemist aegunud, näiteks tasumise või aegumistähtaaja saabumise tõttu. Tagatisõiguste omajate (nt hüpoteegipidaja) õigus makseid saada on sätestatud eraldi õigusnormis.

3.2 Peamised tingimused

Tsiviil- ja kaubandusajades on täitedokumendiks üldjuhul üldkohtu otsus või määrus. Eraldi täitekorraldust kohtult ei ole vaja. Üldkohtud on esimese astme kohtud (*käräjäoikeus*) ning edasikaebusi menetlevad apellatsioonikohtud (*hovioikeus*) ja Soome kõrgeim kohus (*korkein oikeus*). Täitedokument võib olla ka vahekohtu tehtud otsus. Praktikas on oluliseks täitmise aluseks asjakohase kohaliku omavalitsuse kinnitatud elatise maksmise kokkulepe. Erasisikute vahel sõlmitud dokumente Soomes seevastu täitedokumendina ei tunnustata.

Vaidlustatud kohtuotsust saab täita, kui sissenõudja annab kohtutäituri määratud tagatise võlgniku võimaliku kahju hüvitamiseks. Raha ei või siiski sissenõudjale kättesaadavaks teha enne, kui nii täitedokument kui ka mis tahes arestimisotsus on lõplikud.

Põhisätteid väljaspool Soomet tehtud kohtuotsuste täitmisele pööratavuse kohta sisalduvad ELi õiguses (nt Brüsseli I määrus (nr 44/2001) ja Brüsseli IIa määrus (nr 2201/2003)) ning kohtuotsuste Põhjamaades tunnustamist ja täitmist käsitlevas konventsioonis. Lisateave piiriülese täitmise kohta on [justiitsministeeriumi veebisaidil](#) kättesaadav soome, rootsi ja inglise keeles.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitemenetluse alguses saadetakse võlgnikule täitmisteade ja maksenõue. Kui võlgnik ei tasu nõude kohast summat ega võta täitevametiga makse tegemiseks vabatahtlikult ühendust, alustab täitevamet uurimist, et teha registriandmete põhjal kindlaks võlgniku sissetulek ja vara.

Selle uurimise oluline osa on pangapäringute tegemine. Enamasti arestitakse palgatulu ja pangakontodel olev raha. Korrapäraselt makstavalt töötasult teatava summa kinnipidamise asemel võidakse koostada ka maksegraafik. Võlgniku sissetuleku ja vara kindlakstegemise meetmeid ning täiendavat uurimist

reguleerib seadus. Kohtutäituritel on seadusest tulenevalt ulatuslikud õigused, mis võimaldavad neil võlgniku rahalise olukorra kohta mitmesugustest registritest teavet saada. Kohtutäituri on kohustatud välja selgitama ka võlgniku vara. Täitemeetmed tuleb võtta põhjendamatult viivitusega. Näiteks kui võlgnik saab korrapäraselt palgatulu, tehakse sissenõudjale esimene makse tavaliselt umbes kahe kuu jooksul pärast menetluse algust. Võlgnikul on õigus esitada kaebus, kuid maksete tegemist ei katkestata, kui kohus ei määra teisiti.

Taotlema võib kas täies mahus või piiratud täitmist. Kui võlga ei ole võimalik kohe sisse nõuda, võivad sissenõudjad paluda ka riiklikul täitevametil panna võlanõue nn passiivse registreerimise kaudu kaheks aastaks ootele. Täitmiseks ei ole vaja palgata advokaati või õigusnõustajat.

Arestida võib igasugust võlgnikule kuuluvat vallas- ja kinnisvara, mis ei ole kaitstud või millele ei laiene väljaarvamisoigus, nagu ka õigusi, nõudeid või rahalise väärtusega esemeid. Kui sissenõudja on taotlenud piiratud täitmist, võib arestida ainult sellise vara, mis on registrite põhjal tuvastatav ja mida ei ole vaja realiseerida. Kui arestitud vara tuleb realiseerida, müüakse see harilikult täitemenetluses toimuva vara müügi käigus, millest teatatakse tavaliselt kohalikes ajalehtedes ja internetis.

Lingid müügiteadetele:

<https://www.ulosottolaitos.fi/myynti-ilmoitukset/fi/index.html> (soome ja rootsi keeles)

<https://huutokaupat.com/ulosotto/>

Soome täitemenetluse seaduses (*ulosottolaki*) sisaldub ka erisäte, mille kohaselt võib piirkondlik kohtutäitur otsustada fiktiivset varakorraldust eirata. Väide, et vara kuulub kolmandale isikule, ei takista vara arestimist, kui:

tuvastatakse, et kolmanda isiku staatus põhineb vara- või muul korraldusel, mille õiguslik vorm ei vasta selle tegelikule olemusele või eesmärgile, võttes arvesse võlgnikul olevat omaniku käsutusõigusega võrreldavat õigust, võlgniku tegude võrreldavust omaniku tegudega ning hüvesid, mida võlgnik korralduse tulemusel saab, ja muid sarnaseid tegureid, ning

õiguslikku vormi kasutatakse selgelt täitmise vältimiseks või vara hoidmiseks sissenõudjatele kättesaamatuna ning

sissenõudjale võlgnetavade summasid ei suudeta muidu võlgnikult tõenäoliselt mõistliku aja jooksul sisse nõuda.

Arestimismenetlust ei või siiski läbi viia, kui korralduses osalev kolmas isik esitab mõistlikud tõendid, et arestimine võib rikkuda tema tegelikke õigusi.

Kohtutäitur peab võlgniku ja kolmanda isiku ning vajaduse korral sissenõudja asjakohasel viisil ära kuulama, kui see täitmist märgatavalt ei raskenda.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemenetluse algatamisel on teatav mõju, kuid märkimisväärsed õiguslikud tagajärjed on arestimisel. Kui vara on arestitud, ei tohi võlgnik arestitud vara hävitada, võõrandada ega pantida ega teha muid varaga seotud otsuseid sissenõudja kahjuks. Seda keeldu rikkudes tehtud mis tahes toiming on sissenõudja suhtes õigustühine. Heauskne omandaja või kolmas isik on siiski kaitstud. Kohtutäituritel on laiaulatuslik juurdepääs teabele, mis on saadud nii võlgnikult kui ka kolmandatelt isikutelt, näiteks pankadelt. Kui pangale on teatatud võlgniku rahaliste vahendite arestimisest, ei või pank anda võlgniku pangakontolt rahalisi vahendeid mitte kellegi teise käsutusse peale kohtutäituri. Mis tahes maksete tegemine või töötasu maksmine seda keeldu rikkudes on kuritegu.

Täitemenetluse ajal toimuva varamüügi tulemusel muutub esemete omandiõigus. Ostuhinnana saadud rahalised vahendid kantakse võimalikult kiiresti üle sissenõudjale.

Vara arestitakse kuni selle summa ulatuses, mis on vajalik sissenõudjale võla tasumiseks. Juhul kui täitmist on taotlenud mitu sissenõudjat või arestitud varale on näiteks seatud hüpoteek, jagatakse vara sissenõudjate vahel seaduses sätestatud järjekorra alusel. Riigile makstavad täitmistasud nõutakse tavaliselt sisse võlgnikult. Kui täitmine ebaõnnestub, peab sissenõudja maksma väikese menetlemistasu. Samuti võetakse sissenõudjalt tasu rahaliste vahendite ülekandmise eest. Elatisasjades tasu ei võeta ja elatisel on võlgade sissenõudmisel esimus. Sissenõudjale üle kantavad summad võivad võlgniku sissetuleku kõikumisest ja võla suurusest olenevalt kuuti erineda.

Lisateave täitmistasude kohta on kättesaadav [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Seaduse kohaselt peavad kohtutäituri täitma oma ülesanded kiiresti ja põhjendamatult viivitusega. Kui võlgnikul ei ole arestitavat vara ega sissetulekut, suunatakse asi sissenõudjale tagasi ühel järgmisel põhjusel: võlgnik on kas varatu või ta on varatu ja tundmatu või tegemist on muu eraldi täpsustatud sissenõudmistakistusega. Sellises olukorras otsitakse sissetuleku ja vara andmeid alati põhiregistritest. Täitemenetlus lõpetatakse, kuid sissenõudja võib taotleda, et täitemenetlust hiljem uuesti alustataks, ja sel juhul uuritakse võlgniku rahalist olukorda uuesti. Sissenõudja võib näiteks taotleda otsuse täitmist, esitades õigel ajal uue avalduse, et tagada sellise sissetuleku nagu võlgniku aastalõpu maksutagastuse arestimine. Sissenõudja võib taotleda ka seda, et võlg kantaks nn passiivsesse registrisse. Kui mõne muu asja uurimisel selgub, et võlgnikul on arestitavat sissetulekut või vara või et ta võib saada maksutagastuse, võetakse täitemenetluses arvesse passiivsesse registrisse kantud võlga. Passiivne registreering kehtib kaks aastat varatuse kohta esitatud tõendi väljastamise kuupäevast.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtutäituri võetud täitemeetmete ja tehtud otsuste peale võib kaebuse esitada iga isik, kelle õigusi nimetatud meede või otsus mõjutab. Kaebus esitatakse esimese astme kohtule. Kaebuse esitamise tähtaeg on kolm nädalat, mida tavaliselt arvutatakse otsuse kuupäevast või asjaomasele isikule otsusest teatamise kuupäevast.

Kaebuse esitamisel ei ole tavaliselt täitemenetlust peatavat toimet, kui kohus ei otsusta teisiti. Kui kaebus rahuldatakse, siis kohus kas tühistab kohtutäituri otsuse või muudab seda. Mõnel juhul võivad kohtutäituri ilmselgeid vigu ka ise parandada.

Kui täitemenetluses esitatud vastulause või taotluse menetlemisel tuleb ulatuslikult ära kuulata suulisi tõendeid, siis võib juhtuda, et asjas tuleb otsus teha kohtus tsiviilkohtumenetluse korras (täitmise vaidlustamine).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Seaduses on sätestatud täitmise keelud, näiteks sotsiaalsel põhjusel. On hulk sotsiaaltoetusi, mida ei tohi arestida. Kui menetluspooldest võlgnik on füüsiline isik, ei tohi arestida seaduses eraldi sätestatud esemeid, hüvesid ja õigusi. Peale selle ei või vara arestida siis, kui selle väärtust ja muid asjaolusid arvesse võttes saaks sissenõudja või saaksid sissenõudjad pärast täitmiskulude, kohtutäituri tasude ja varal lasuvate võlgade tasumist üksnes väheolulise summa.

Täitetoimingutes ja maksegraafikute koostamisel tuleb alati arvesse võtta võlgniku sissetuleku ja vara seadusega kaitstud osa. See summa jäetakse elamiskulude katteks. Üldiselt võib arestida kuni ühe kolmandiku võlgniku netotöötasust. Teave sissetuleku ja vara seadusega kaitstud osa kohta ja näited on Soome riikliku täitev ameti veebisaidil kättesaadavad [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

Täitedokument, millega füüsilisele isikule on pandud maksekohustus, on täitmisele pööratav 15 aastat (*täitedokumendi aegumistähtaeg*). Kui täitedokumendis nimetatud sissenõudja on füüsiline isik või kui nõue põhineb kuriteol, mille eest võlgnikule mõisteti vabadusekaotus või üldkasulik töö, on aegumistähtaeg 20 aastat.

Füüsilise isikuga sõlmitud kokkuleppel põhinevate rahaliste võlgade aegumistähtaeg on 20 või 25 aastat. Aegumistähtaega kohaldatakse olenemata sellest, kas on olemas nõude täitmise alus. Seda sätet kohaldatakse üksnes füüsiliste isikute rahaliste võlgade suhtes. Rahaline võlg aegub hiljemalt 20 aastat pärast võla sissenõutavaks muutumist. Kui sissenõudja on füüsiline isik, on aegumistähtaeg 25 aastat.

Kui füüsilisel isikul on kokkuleppel põhinev alus rahalise nõude sissenõudmiseks, arvestatakse aegumistähtaaja arvutamisel seda aegumistähtaega, mis lõppeb varem.

Kohtuotsust või muud täitedokumenti ei või enam täitmisele pöörata, kui sellega antud õigus on hiljem lõppenud võla tasumise või nõude aegumise tõttu või mõnel muul põhjusel.

Lisateave:

Soome riikliku täitevameti veebisait [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles

Justiitsministeeriumi veebisait – tsiviilasjades tehtud kohtuotsuste täitmine: [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles

Täitemenetluse seadustik [soome](#) ja [rootsi](#) keeles.

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 08/12/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.